

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Навчальний рік 2024-2025

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«ПІДПРИЄМНИЦТВО В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»

Освітній компонент вибірковий

Форма здобуття освіти заочна

Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціалізація (за наявності) _____

Освітньо-професійна програма «Управління в сфері охорони здоров'я»
Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс 2

Програма навчальної дисципліни
затверджена на засіданні кафедри
громадського здоров'я та управління
охороною здоров'я

Протокол
від 28 серпня 2023 р. № 14

Завідувач кафедри

проф. В.А. Огнєв

Схвалено методичною комісією ХНМУ
з проблем громадського здоров'я

Протокол
від 28 серпня 2023 р. № 1

Голова

проф. В.А. Огнєв

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСА

Мельниченко Олександр Анатолійович – професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, доктор наук з державного управління, професор.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вашев Олег Єгорович – доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, кандидат медичних наук, доцент;

Гапонова Еліна Олександрівна – доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, кандидат економічних наук, доцент;

Іващенко Роман Олегович – асистент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, магістр за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»;

Мельниченко Олександр Анатолійович – професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, доктор наук з державного управління, професор;

Чухно Інна Анатоліївна – доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, кандидат наук з державного управління, доцент.

Телефон: (057) 707-73-20, (050) 162-73-50, (095) 539-75-44

E-mail: mel_doc@ukr.net, iach@i.ua

Локація: м. Харків, пр. Науки, 4, корп. А, 3 поверх, кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Очні консультації: час і місце проведення за розкладом кафедри.

Он-лайн консультації: локація (Google Meet) та час проведення за попередньою домовленістю з викладачем.

Професійні інтереси викладача: публічне управління розвитку суспільних процесів, національної економіки та окремих її галузей (сфер діяльності), передусім, сфери охорони здоров'я.
<http://distance.knmu.edu.ua/user/files.php>

ВСТУП

Силабус освітнього компонента «Підприємництво в сфері охорони здоров'я» складена відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Управління в сфері охорони здоров'я» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Опис освітнього компонента (анотація). Сучасна сфера охорони здоров'я припинила бути «територією» суб'єктів господарювання лише державної та колективної форми власності. Більше за те, медична реформа спонукала їх до активнішої комерціалізації своєї діяльності, а також збільшення частки приватних медичних закладів і фізичних осіб-підприємців, які надають медичні послуги. Тому зростає значущість підготовки фахівців з підприємництва в сфері охорони здоров'я.

Предметом вивчення освітнього компонента є підприємництво в сфері охорони здоров'я.

Міждисциплінарні зв'язки: Освітній компонент «Підприємництво в сфері охорони здоров'я» прямо та/чи дотично пов'язано з освітніми компонентами медичного, економічного й публічного-управлінського профілю.

Пререквізити. Вивчення освітнього компонента «Підприємництво в сфері охорони здоров'я» передбачає попереднє опанування освітніх компонентів: «Комунікація в публічній сфері», «Публічні фінанси», «Технології прийняття управлінських рішень», «Публічне управління у сфері охорони здоров'я» та ін.

Постреквізити. Основні положення освітнього компонента «Підприємництво в сфері охорони здоров'я» мають застосовуватися при вивченні суміжних освітніх компонентів, і при підготовці до захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи та здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Посилання на сторінку освітнього компонента в MOODLE:

<http://distance.knmu.edu.ua/user/files.php>

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1.1 Мета освітнього компонента – оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками підприємництва в сфері охорони здоров'я.

1.2 Основні завдання опанування освітнього компонента:

- з'ясувати теоретичні основи підприємництва в сфері охорони здоров'я;
- дослідити практичні аспекти підприємництва в сфері охорони здоров'я.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент.

1.3.1 Вивчення освітнього компонента забезпечує опанування здобувачами вищої освіти наступних **компетентностей:**

інтегральні: здатність використовувати теоретичні знання та практичні навички задля розв'язання складних задач під час професійної діяльності у

системі публічного управління та адміністрування (у т.ч. у сфері охорони здоров'я), а також в освітньому процесі;

загальні:

ЗК 01 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

спеціальні (фахові, предметні):

СК 01 Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

СК 02 Здатність організовувати діяльність органів публічного управління й інших організацій публічної сфери.

СК 04 Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та локальному рівнях.

СК 08 Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та локальному рівнях.

1.3.2 Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних програмних результатів навчання:

РН 02 Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.

РН 06 Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських і загально-організаційних структур.

РН 07 Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

РН 11 Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

1.3.3 Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **соціальних навичок (Soft skills)**: відповідальності; працювати індивідуально й в команді, управляти своїм часом і ресурсами, самостійно приймати рішення, критично мислити.

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень, ОПП	Характеристика освітнього компонента
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»	Вибіркова
Загальна кількість годин – 90		Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»
	Семестр 3-й	
	Лекції 2 год.	
Розподіл годин: аудиторні – 10 самостійна робота здобувачів вищої освіти – 80	Освітньо-кваліфікаційний рівень: другий (магістерський)	Практичні, семінарські 8 год.
	ОПП «Управління в сфері охорони здоров'я»	Самостійна робота 80 год.
		Вид контролю: залік

2.1 Опис освітнього компонента

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Підприємництво в сфері охорони здоров'я	2	Проблемна, мультимедійна й лекція-бесіда, презентація
Всього лекційних годин		2	

2.2.2 Семінарські заняття – не передбачені.

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Особливості створення суб'єкта підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я	2	Моделювання процесів і ситуацій, індивідуальні (групові) творчі роботи, кейс-метод, вирішення ситуаційних і практичних завдань	Усне опитування здобувачів вищої освіти, письмовий контроль теоретичних знань за варіантами
2	Особливості розвитку підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я	2		
3	Соціальна відповідальність бізнесу	2		
4	Практичні аспекти підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я	2		
Всього годин практичних занять		8		

2.2.4 Лабораторні заняття – не передбачені.

2.2.5 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Особливості створення суб'єкта підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я	20	Індивідуальні (групові) творчі ситуаційні й практичні	Презентація та захист результатів виконання творчих індивідуальних (групових)
2	Особливості розвитку підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я	20		

3	Соціальна відповідальність бізнесу	10	завдання	ситуаційних і практичних завдань
4	Практичні аспекти підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я	30		
Всього годин самостійної роботи здобувачів вищої освіти		80		

Види контролю:

Поточний: усне опитування здобувачів вищої освіти, письмовий контроль теоретичних знань за варіантами, презентація результатів роботи в малих групах.

Проміжний: захист результатів виконання індивідуального завдання.

Додатковий: публічна презентація наукового продукту (тези, стаття...).

Підсумковий: залік.

3 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1 Оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» (наказ ректора ХНМУ № 181 від 21.08.2021 р.).

Поточна навчальна діяльність (ПНД) здобувачів вищої освіти контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння ними кожної теми освітнього компонента і виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання до поточних оцінок також належить оцінка за виконане індивідуальне завдання. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ. Підсумковий бал за ПНД у семестрі визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми. До суми балів за ПНД включається також оцінка за виконане ІНДЗ. Перерахунок середньої оцінки за ПНД у багатобальну шкалу, для освітніх компонентів, що завершуються заліком (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітніх компонентів, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5,00	200	4,47-4,49	179	3,94-3,96	158	3,42-3,44	137
4,97-4,99	199	4,45-4,46	178	3,92-3,93	157	3,40-3,41	136
4,95-4,96	198	4,42-4,44	177	3,89-3,91	156	3,37-3,39	135
4,92-4,94	197	4,40-4,41	176	3,87-3,88	155	3,35-3,36	134
4,90-4,91	196	4,37-4,39	175	3,84-3,86	154	3,32-3,34	133
4,87-4,89	195	4,35-4,36	174	3,82-3,83	153	3,30-3,31	132
4,85-4,86	194	4,32-4,34	173	3,79-3,81	152	3,27-3,29	131
4,82-4,84	193	4,30-4,31	172	3,77-3,78	151	3,25-3,26	130
4,80-4,81	192	4,27-4,29	171	3,74-3,76	150	3,22-3,24	129
4,77-4,79	191	4,24-4,26	170	3,72-3,73	149	3,20-3,21	128
4,75-4,76	190	4,22-4,23	169	3,70-3,71	148	3,17-3,19	127
4,72-4,74	189	4,19-4,21	168	3,67-3,69	147	3,15-3,16	126

4,70-4,71	188	4,17-4,18	167	3,65-3,66	146	3,12-3,14	125
4,67-4,69	187	4,14-4,16	166	3,62-3,64	145	3,10-3,11	124
4,65-4,66	186	4,12-4,13	165	3,60-3,61	144	3,07-3,09	123
4,62-4,64	185	4,09-4,11	164	3,57-3,59	143	3,05-3,06	122
4,60-4,61	184	4,07-4,08	163	3,55-3,56	142	3,02-3,04	121
4,57-4,59	183	4,04-4,06	162	3,52-3,54	141	3,00-3,01	120
4,54-4,56	182	4,02-4,03	161	3,50-3,51	140	Менше 3	Недостатньо
4,52-4,53	181	3,99-4,01	160	3,47-3,49	139		
4,50-4,51	180	3,97-3,98	159	3,45-3,46	138		

Формою підсумкового контролю міри опанування змісту освітнього компонента є залік, який проводиться викладачем академічної групи відповідно розкладу (на останньому занятті). Залік – це процес, протягом якого перевіряються отримані за час навчання: рівень теоретичних знань; розвиток творчого мислення; навички самостійної роботи; компетенції (вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань). Для коректного проведення оцінювання підготовленості здобувачів вищої освіти за відповідним освітнім компонентом використовуються певні критерії (табл. 3.2). Під час оцінювання знань здобувача вищої освіти, що входять для підсумкового заняття (ПЗ), виставляється оцінка за національною шкалою, яка рахується як оцінка за ЗНД (табл. 3.3).

Таблиця 3.2 – Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з освітніх компонентів, що завершуються заліком

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв’язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання заліку	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу

«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів
--	---

Таблиця 3.3 – Відповідність оцінок за 200-бальною шкалою, 4-бальною (національною) шкалою та шкалою ECTS

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за 4-бальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з освітнього компонента виставляється лише здобувачам вищої освіти, яким зараховані усі підсумкові заняття та залік. Здобувачам вищої освіти, які не виконали вимоги навчальної програми виставляється оцінка **F_x**, якщо вони були допущені до складання заліку, але не склали його. Оцінка **F** виставляється здобувачам вищої освіти, які не допущені до складання заліку.

3.2 Питання до заліку:

1. Взаємодія ФОП і НСЗУ.
2. Взаємодія ФОП та органів місцевого самоврядування.
3. Вибір переліку медичних і супутніх послуг й встановлення цін на них.
4. Вибір технологій надання медичних послуг.
5. Виділення кола потенційних покупців.
6. Визначення необхідної якісного й кількісного складу персоналу.
7. Визначення пріоритетів і шляхів розвитку суб'єкта підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я.
8. Виокремлення можливостей та загроз обраних видів діяльності.
9. Вплив соціально відповідальної поведінки бізнесу на здоров'я персоналу, споживачів і мешканців прилеглих територій.
10. Добір і мотивація персоналу.
11. Ефективність та результативність підприємницької діяльності.
12. Мета, цілі та завдання розвитку підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я.
13. Оперативне, тактичне та стратегічне управління задля розвитку суб'єкта підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я.
14. Оптимізація використання матеріально-технічної бази та масштабів діяльності.
15. Особливості функціонування ФОП на депресивних територіях.
16. Особливості функціонування ФОП в сільській місцевості.
17. Особливості формування соціально відповідальної поведінки суб'єктів підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я.

18. Оцінка внутрішнього та зовнішнього середовища підприємництва як складова його розвитку.
19. Підбір обладнання та приміщень.
20. Раціоналізація витрат, уникнення втрат і максимізація доходів.
21. Реєстрація ФОП й отримання дозвільних документів
22. Соціальна відповідальність: сутність, види, значення.
23. Специфіка функціонування ФОП в умовах військового стану.
24. Специфіка функціонування ФОП в умовах надзвичайних ситуацій.
25. ФОП – лікар УЗІ.
26. ФОП – сімейний лікар.
27. ФОП – стоматолог.
28. ФОП і КНП: конкуренти чи партнери?
29. ФОП як суб'єкт господарювання та надавач медичних і супутніх послуг в сфері охорони здоров'я.
30. Чи зможе ФОП перетворитись на приватну лікарню?

3.3 Зміст освітнього компонента:

Тема 1 Особливості створення суб'єкта підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я. ФОП як суб'єкт господарювання та надавач медичних і супутніх послуг в сфері охорони здоров'я. Реєстрація ФОП й отримання дозвільних документів. Вибір переліку медичних і супутніх послуг й встановлення цін на них. Вибір технологій. Підбір обладнання та приміщень. Визначення необхідної якісного та кількісного складу персоналу. Добір і мотивація персоналу. Виділення кола потенційних покупців. Виокремлення можливостей та загроз обраних видів діяльності.

Тема 2 Особливості розвитку підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я. Мета, цілі та завдання розвитку підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я. Оперативне, тактичне та стратегічне управління задля розвитку суб'єкта підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я. Оцінка внутрішнього та зовнішнього середовища підприємництва як складова його розвитку. Оптимізація використання матеріально-технічної бази та масштабів діяльності. Раціоналізація витрат, уникнення втрат і максимізація доходів. Ефективність та результативність підприємницької діяльності. ФОП і КНП: конкуренти чи партнери? Взаємодія ФОП і НСЗУ. Взаємодія ФОП та органів місцевого самоврядування. Визначення пріоритетів і шляхів розвитку суб'єкта підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я. Чи зможе ФОП перетворитись на приватну лікарню?

Тема 3 Соціальна відповідальність бізнесу. Соціальна відповідальність: сутність, види, значення. Особливості формування соціально відповідальної поведінки суб'єктів підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я. Вплив соціально відповідальної поведінки бізнесу на здоров'я персоналу, споживачів і мешканців прилеглих територій.

Тема 4 Практичні аспекти підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я. Специфіка функціонування ФОП в окремих сегментах сфери охорони здоров'я (сімейний лікар, стоматолог, лікар УЗІ). Особливості функціонування

ФОП в сільській місцевості та на депресивних територіях. Специфіка функціонування ФОП в умовах надзвичайних ситуацій чи військового стану.

3.4 Індивідуальні завдання (ІЗ) є видом позааудиторної індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти навчального, навчально-дослідницького чи проектно-конструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу й завершується складанням підсумкового заліку. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних і семінарських занять, охоплює декілька тем або зміст освітнього компонента в цілому.

Мета ІЗ. Самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань здобувачів вищої освіти з освітнього компоненту і розвиток навичок самостійної роботи.

Структура ІЗ:

- вступ – зазначається тема, мета й завдання роботи і основні її положення;
- теоретичне обґрунтування, виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання;
- вказуються та коротко характеризуються методи роботи при виконанні практичних, розрахункових, моделюючих робіт;
- основні результати роботи та їх обговорення – подаються статистичні або якісні результати роботи, схеми, малюнки, моделі, описи, систематизована реферативна інформація та її аналіз тощо;
- висновки;
- список використаних джерел.

Порядок подання та захисту ІЗ:

1. Звіт про виконання ІЗ подається у вигляді реферату. Він повинен мати обсяг 10–16 сторінок тексту стандартного оформлення (розмір аркуша А4, шрифт – Times New Roman, кегль – 14, міжрядковий інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25, вирівнювання по ширині, між абзацні відступи – відсутні) і повністю розкривати зміст обраних питань.

2. ІЗ подається викладачу, який читає лекційний курс з даного освітнього компонента і приймає залік, не пізніше ніж за 2 тижні до дати його проведення.

3. Захист ІЗ відбувається на одному із семінарських занять, де здобувач вищої освіти репрезентує основні результати дослідження (до 5 хв.) та відповідає на питання за даною проблематикою.

4. Оцінка за ІЗ (максимум – 10 балів) є обов'язковою складовою підсумкової оцінки з освітнього компонента.

Невідповідність змісту, занадто великий/малий обсяг роботи, невідповідність формальним вимогам до оформлення, відсутність переліку використаних джерел або його неправильне оформлення, недостатня структурованість роботи, невчасне подання роботи на перевірку є підставами для зниження оцінки чи повернення роботи на доопрацювання.

3.6 Правила оскарження оцінки

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів вищої освіти ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 30.09.2020 р. № 35/2020) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf) дозволяє уникнути конфліктів під час оскарження здобувачами вищої освіти результатів підсумкового контролю.

4 ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Відповідно до діючої «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>), здобувачі вищої освіти мають отримати оцінку за кожною темою освітнього компонента. Регламентовано порядок ліквідування академічної заборгованості (наказ ректора ХНМУ від 26.12.2019 р. № 533) та Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (наказ ректора ХНМУ від 30.09.2020 р. № 36/20) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf). Важливо дотримуватися Кодексу корпоративної етики ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/golovna/pro-nas/kodeks-korporatyvnoyi-etyky/>). ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються здобувачам вищої освіти або співробітникам ХНМУ, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість в опануванні освітнього компонента. Вітається творчий підхід у різних його проявах. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

5 АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Успішне опанування освітнього компонента вимагає дотримання засад академічної доброчесності. Відповідно до ст.42 Закону України «Про освіту» та Закону України «Про вищу освіту», враховуючи рекомендації НАЗЯВО (від 29.10.2019 р. протокол № 11) в ХНМУ запроваджено систему розвитку академічної доброчесності, основні положення якої розміщено на сайті ЗВО: Кодекс академічної доброчесності ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 305) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/kodex_ad.pdf); Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf); Положення про Комісію з доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_komis_ad.pdf); Положення про порядок перевірки у Харківському національному медичному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів

наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2020 р. № 195); Положення про підготовку та захист магістерських робіт студентів, які здобувають ступінь вищої освіти «магістр» у ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 371) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_magistr.pdf). Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. ХНМУ підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Карпюк Г.І. Основи підприємництва: навчальний посібник. 2021. 108 с.
2. Основи підприємництва: підручник / під заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир: ЖДТУ, 2019. 492 с.
3. Підприємство: підручник / С.В. Панченко, В.Л. Дикань, О.В. Шраменко [та ін.]. Харків: УкрДУЗТ, 2018. Ч. 2. 228 с.
4. Управління підприємницькою діяльністю в галузі охорони здоров'я: монографія / за ред. О.В. Баєвої, І.М. Солоненка. Київ: МАУП, 2007. 376 с.
5. Хомко Л.В., Кульгавець Х.Ю. Правове регулювання підприємницької діяльності: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 424 с.
6. Business Fundamentals: Corporate Strategy. URL: <https://ua.udemy.com/course/business-fundamentals-corporate-strategy/>

Допоміжна

1. Базовий курс підприємця. Дія.Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/basic-course-introduction-to-business>
2. Варналій З.С. Основи підприємництва: навчальний посібник. 3-ге вид., випр. і доп. Київ: Знання-Прес, 2006. 350 с.
3. Відкриті дані для бізнесу. Дія.Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/opendata>
4. Мельниченко О.А. Механізми державного регулювання розвитку бізнесу. *Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору*: матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., 24 березня 2020 р. Полтава: Вид-во ПДАА, 2020. С. 181–183.
5. Мельниченко О.А. Соціальна відповідальність: сутність, види, засоби. *Соціальна відповідальність влади, бізнесу, громадян*: монографія: у 2-х т. / за заг. ред. Г.Г. Півняка. Дніпропетровськ: Вид-во НГУ, 2014. Т. 2. С. 361–366.
6. Мельниченко О.А. Теоретичні засади персональної соціальної відповідальності. *Теорія та практика державного управління*: зб. наук. пр. Харків: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2012. № 1. С. 12–23.

7. Митник А.А. Механізми взаємодії держави та бізнесу на регіональному рівні: дис. ... к.держ.упр.: 25.00.02. Харків, 2018. 199 с.

8. Онищенко Т. Приватний підприємець. 3-ге вид., випр. і доп. Харків: Фактор, 2002. 496 с.

9. Павліщій Д.О. Організаційно-економічний механізм формування сприятливого підприємницького середовища: дис. ... к.е.н.: 08.00.03. Чернівці, 2018. 222 с.

10. Підприємництво для школярів. Ідея. Дія.Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/pidpriemnictvo-dla-skolariv-modul-1-idea>

11. Підприємництво для школярів. Команда. Дія.Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/pidpriemnictvo-dla-skolariv-modul-3>

12. Підприємництво для школярів. Презентація продукту. Дія.Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/pidpriemnictvo-dla-skolariv-modul-5-prezentacia-produktu>

13. Підприємництво для школярів. Фінанси та продажі. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/pidpriemnictvo-dla-skolariv-modul-4-finansi-ta-prodazi>

14. Підприємництво для школярів. Юридичні аспекти. Дія.Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/pidpriemnictvo-dla-skolariv-modul-6-uridicni-aspekti>

15. Почати бізнес. Креативна індустрія. Дія.Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/pocati-biznes-kreativna-industria>

16. Стартуй стартап. Дія.Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/startuj-startap>

17. Чухно І.А. Організація підприємницької діяльності: методичні рекомендації. Харків: НФаУ, 2011. 65 с. Seliverstova A. The Cluster Organization of Entrepreneurial Activity Within the Tourism and Recreation Sphere *Maia. Academic Publishing House Researcher*. 2015.

7 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Наукова бібліотека Харківського національного медичного університету. URL: <http://libr.knmu.edu.ua/index.php/biblioteki>

2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

3. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка. URL: <http://korolenko.kharkov.com>

8 ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями та дискримінацією у ХНМУ (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_sex.pdf)

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення здобувачами вищої освіти ХНМУ окремих освітніх компонентів понад обсяг навчального плану (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/poriad_pogl-vyv_dysc.pdf)

Положення про визнання результатів неформальної освіти в ХНМУ
(https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_neform_osv-1.pdf)

Документи щодо поширення інклюзивної освіти в ХНМУ (http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk)